

Сьогодні
06.09.2022

*Урок
№4*

Дії з
багатоцифровими
числами.
Задачі на рух.
Розв'язування
задач

Сьогодні
06.09.2022

Повідомлення теми уроку та мотивація навчально-пізнавальної діяльності учнів

Повторити і систематизувати прийоми додавання і віднімання, множення і ділення багатоцифрових чисел у межах мільйона; удосконалювати обчислювальні навички і вміння учнів розв'язувати вирази, рівняння та задачі.

Сьогодні
06.09.2022

Мотивація навчально-пізнавальної діяльності учнів

Цікавинки про множення чисел. Чи знали ви про таке?

$$99 \times 1 = 099$$

$$99 \times 2 = 198$$

$$99 \times 3 = 297$$

$$99 \times 4 = 396$$

$$99 \times 5 = 495$$

$$99 \times 6 = 594$$

$$99 \times 7 = 693$$

$$99 \times 8 = 792$$

$$99 \times 9 = 891$$

$$99 \times 10 = 990$$

$$52 \times 11 = 572$$

5 + 2 = 7

$$36 \times 11 = 396$$

$$71 \times 11 = 781$$

Повторюємо правила множення та ділення

Щоб помножити число на 10, 100, 1000, 10 000 або 100 000, треба до нього праворуч приписати відповідно один, два, три, чотири або п'ять нулів. Наприклад:

$$15 \cdot 100 = 1500; \quad 78 \cdot 10\,000 = 780\,000.$$

Оскільки $15 \cdot 100 = 1500$, то $1500 : 100 = 15$;

Оскільки $78 \cdot 10\,000 = 780\,000$, то $780\,000 : 10\,000 = 78$.

Щоб поділити число, яке закінчується нулями, на 10, 100, 1000, 10 000 або 100 000, треба відкинути в записі числа праворуч відповідно один, два, три, чотири або п'ять нулів.

Приклади письмового множення багатозначних чисел

$$\begin{array}{r} \times 27 \\ 34 \\ \hline + 108 \\ 81 \\ \hline 918 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} \times 1274 \\ 13 \\ \hline + 3822 \\ 1274 \\ \hline 16562 \end{array}$$

$$\begin{array}{r}
 1364 | 2 \\
 \underline{12}   681 \\
 16   \\
 \underline{16}   \\
 4   \\
  4   \\
  \underline{4}   \\
  0
 \end{array}$$

Приклади письмового ділення

Ділення починаємо з вищого розряду: у вищому розряді 1 тисяча; 1 тисячу не можна поділити на 2, щоб отримати хоч би 1 тисячу. Тому переходимо до наступного розряду. Отже, перше неповне ділене - 13 сотень. Оскільки перше неповне ділене сотні, то найвищий розряд частки - сотні. Щоб записати сотні треба 3 цифри, тому в частці буде 3 цифри. Ділимо перше неповне ділене 13 сот. на 2, в частці записуємо на місці тисяч цифру 6.

Продовження

Продовження...

$$\begin{array}{r|l}
 1364 & 2 \\
 \hline
 12 & 681 \\
 \hline
 16 & \\
 \hline
 16 & \\
 \hline
 4 & \\
 4 & \\
 \hline
 0 &
 \end{array}$$

Множенням дізнаємося, скільки сотень розділилося (12 сотень). Відніманням дізнаємось, скільки сотень не розділилося (1 сотня). Порівнюємо остачу з дільником: 1 менше 2, тому цифра сотень частки підбрана правильно. З остачі й десятків діленого утворюємо друге неповне ділене (16 десятків). Ділимо його на 2 - буде 8, записуємо в частці в розряді десятків цифру 8. Множенням дізнаємося, скільки десятків розділилося. Усі десятки розділилися. Оскільки всі десятки розділилися, то переходимо до наступного розряду. 4 одиниці - третє неповне ділене. Ділимо його на дільник, буде 2. Пишемо цифру 2 на місці одиниць у частці. Дізнаємося, скільки одиниць розділилося дією множення. Усі одиниці розділилися, ділення закінчено.

Приклади письмового ділення

$$\begin{array}{r}
 3612 \overline{) 4} \\
 \underline{36} \\
 1 : 4 \uparrow \\
 \underline{0} \leftarrow \\
 12 \\
 \underline{12} \\
 0
 \end{array}$$

$$\begin{array}{r}
 35015 \overline{) 5} \\
 \underline{35} \\
 0 : 5 \uparrow \uparrow \\
 \underline{0} \leftarrow \uparrow \\
 1 : 5 \uparrow \\
 \underline{0} \leftarrow \\
 15 \\
 \underline{15} \\
 0
 \end{array}$$

Шосте вересня
Класна робота

(Усно) Обчисли разом зі мною:

$$\begin{array}{r} + 234\ 554 \\ 322\ 335 \\ \hline 556\ 889 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} - 735\ 659 \\ 322\ 335 \\ \hline 413\ 324 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} - 330\ 574 \\ 222\ 245 \\ \hline 108\ 329 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} + 135\ 501 \\ 311\ 794 \\ \hline 447\ 295 \end{array}$$

(Усно) Обчисли:

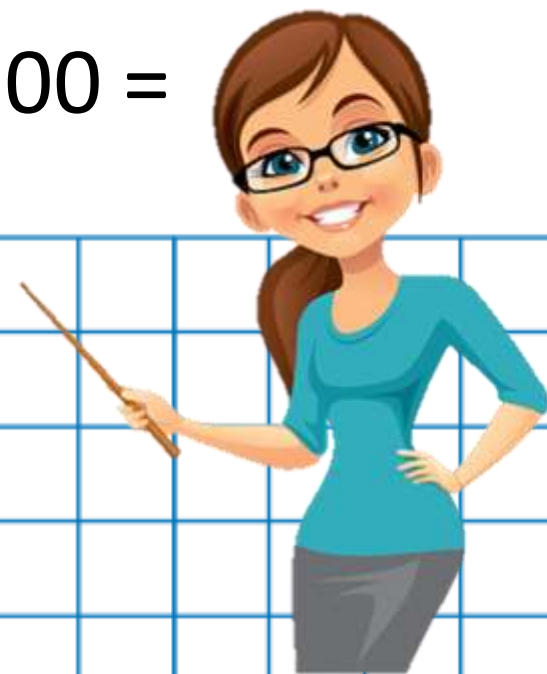

$$1) 1500 \cdot 200 =$$

$$2) 20\,000 \cdot 9 =$$

$$3) 240 : 80 =$$

$$4) 6400 : 200 =$$

Відповідь:

1) 300 000 ;

2) 180 000;

3) 3;

4) 32.

Робота з підручником. Дії з багатоцифровими числами.

Завдання №24
Обчислити письмово:

$$1) 82 \cdot 57 =$$

$$2) 306 \cdot 91 =$$

$$3) 1876 : 7 =$$

$$4) 11\,638 : 23 =$$

Відповідь:

1) 4 674 ;

2) 27 846;

3) 268;

4) 506.

Робота з підручником

Завдання № 31.

Сплануй послідовність виконання дій та обчисли:
 $(279 + 8164 : 26) \cdot 38 - 17\,642$

$$1) \quad 8164 : 26 = 314$$

$$2) \quad 279 + 314 = 593$$

$$3) \quad 593 \cdot 38 = 22\,534$$

$$4) \quad 22\,534 - 17\,642 = 4892$$

Робота з підручником. Задача на рух.

Задача № 44

Автомобіль проїхав 240 км за 3 год. Швидкість мотоцикліста на 5 км/год менша від швидкості автомобіля. Скільки кілометрів проїде мотоцикліст за 2 год?

Розв'язання:

- 1) $240 : 3 = 80$ (км/год) – швидкість автомобіля
- 2) $80 - 5 = 75$ (км/год) – швидкість мотоцикліста
- 3) $75 \times 2 = 150$ (км) – проїде мотоцикліст

Відповідь: 150 км

Сьогодні
06.09.2022

Завдання для домашньої роботи

Опрацюй підручник
сторінки 9-10
Виконай завдання:
№ 32, 45.

